

for, at alle Gader af en vis Brede, eller snarere Sneyverhed udvidedes, og at alle uregelmæssige og krumme Gader bleve rectificerede. § 28 i Lovudkastet hjemler kun Communen Ret dertil. Det er klart, at det er høist vigtigt, at en Gade ikke er for smal, og Befolkningen, Expropriationen medfører, bør ikke være en uoverstigelig Hindring derfor, da det dog formeentlig er af yderste Vigtighed at sørge for Sundhedstilstanden, og forhindre, at Byen bliver et forpestet Opholdssted. Jeg troer, at den gamle Overtro, om jeg saa tør sige, at Kjøbenhavn er en sund By, for en stor Deel er forsvundet, og det er ialtsald vist nok, at en By med saaatet bebyggede Dvarterer langt fra kan kaldes et sundt Opholdssted.

Endvidere maatte Loven hensigtsmæssigt være ledsaget af et Kort over alle Dvarterer. Deraf vilde man have seet, hvor forbyggede de fleste Grunde ere, og hvor nødvendigt det er, at der gives Bestemmelser ikke alene for, hvorledes alle Grunde skulde bebygges, men ogsaa for, hvorledes hele Dvarterer skulde bygges, saa at navnlig Gaardene kunde komme i indbyrdes Forbindelse, alle Smaagader forsvinde og der kunde dannes en Baggade, der vilde være af særlig Gavn med Hensyn til Cloak- og Vandrør, som der kunde nedlægges, hvorved Graving paa Gaderne tildeels vilde indgaaes. I det Hele taget synes denne Lov ikke at tage Hensyn til det forestaaende Gas- Vand- og Cloakvæsen. Den omtaler rigtignok i en Paragraph Renovationsvæsenet, men den indskrænker sig til i et ganske særegent Punkt at omtale dette, og indlader sig ikke paa Føringen af Vand- eller Gasledninger. Men ligesom Loven indeholder flere Bestemmelser, der indvirke hæmmende paa den personlige Frihed, saaledes kunde den ogsaa have taget de antydede Bestemmelser med Hensyn til Vand- Gas- og Cloakvæsenet, især da Vandledningen rimeligvis i en nær Fremtid vil komme til at spille en vigtig Rolle i en Bygnings Etager, og sandsynligvis ville i alle større Bygninger Vandledninger strax blive anlagte. Det vilde vistnok fremdeles være af Vigtighed, om Communen var forpligtet til strax at lade udarbejde en Plan til Forstædernes Bebyggelse, saa at Expro-

priation kunde foretages, for Grundenes Værdi stiger saaledes, at den vilde være uoverkommelig, og inden der opføres Bygninger, som efter kort Tid maatte exproprieres. Hvis en saadan Expropriation var foregaaet for en halv Sneses Aar siden, vilde Udgiften have været langt mindre, end den nu vil blive, og hvert Aar vil Udgiften stige. Jeg skal saaledes til Exempel anføre, at i Aaret 1851 folgtes en Grund paa gamle Kongevei for 16 fl. pr. □ Alen, medens den nu koster 1 Rd. pr. □ Alen. Med Hensyn til skadelige Næringsveie, der kun maae drives i Forstæderne, erindres, at naar Forstæderne blive en Deel af Byen, var det vistnok hensigtsmæssigt, at disse henvises til et eget Dvarkeer eller at der fordreides en tilstrækkelig fri Plads om de Grunde, hvor slige Næringsveie drives. Da Loven har beskæftiget sig Noget med Latrinvæsenet og maaskee er gaaet mere i Detail dermed end hensigtsmæssigt, kunde den maaskee ogsaa have bestemt Noget om offentlige Retirader, hvorved det Uvæsen kunde afskaffes, der nu gaaer saameget i Svang. Endelig kunde der spørges, om det ikke havde været hensigtsmæssigt, om Loven havde indeholdt Forbud mod fremtidig Indretning af Kældere til Beboelse, fordi disse Vøliger ere kolde, fugtige og undertiden overfyldes af Regn. Paa Grund af, at Lys og Luft mangle, trænge de til en større kunstig Opvarming og Oplysning, hvorved der let kan gives Anledning til for Sundheden skadelige Uddunstninger. Ogsaa er det maaskee Noget, der kunde beskæderes, at der gives en Bestemmelse om, at enhver Byggegrund først burde bebygges, efterat den var undersøgt i sanitær Henseende, og hvis den skulde trænge til Draining, dette da maatte skee. Endvidere kunde det maaskee være hensigtsmæssigt, at Loven indeholdt Bestemmelser om, at Gader skulde brolægges, naar de bleve bebyggede. — Ja, som sagt, det er blot enkelte Antydninger til Afhjælpning af Mangler ved Loven, jeg har tilladt mig at fremsætte.

Mod Hensyn til den anden Deel i de enkelte Paragrapher skal jeg tillade mig at gjøre nogle faa Erindringer. Nogle af disse Paragrapher ere holdte ganske i Almindelighed,